

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 115/2021-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Duditša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Bugala – Ďurček, s. r. o., Miletičova 5B, Bratislava, IČO 36 731 544, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Juraj Bugala, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 8 Co 699/2015-438 zo 4. decembra 2018 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Cdo 139/2019 z 27. augusta 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. januára 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 10 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozsudky zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutých rozhodnutí vyplýva nasledujúci stav veci:

Dňa 15. apríla 2011 obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], ako vydavateľ uverejnila v denníku Pravda a na internetovej stránke www.pravda.sk článok s názvom „[REDAKOVANÉ]“ týkajúci sa kauzy nájmu nebytových priestorov pre Daňový úrad Košice spoločnosťou [REDAKOVANÉ],

a spleti obchodných a vlastníckych vzťahov medzi osobami spojenými s touto kauzou. Súčasťou článku bola infografika uverejnená pod rubrikou „Vzájomné prepojenie firiem“, graficky znázorňujúca prepojenie sťažovateľa so subjektmi figurujúcimi vo vlastníckej štruktúre spoločnosti [REDACTED], t. j. znázorňujúca prepojenie sťažovateľa so spoločnosťami [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a osobou [REDACTED] (pod jeho menom bola uvedená slovná poznámka SDKÚ).

3. Sťažovateľ namietal, že jeho spojenie s príslušnými subjektmi prezentovanými v súvislosti s kauzou nájmu nebytových priestorov pre Daňový úrad Košice spoločnosťou [REDACTED], v infografike nebolo opodstatnené, keďže nikdy nefiguroval vo vlastníckej štruktúre ani riadiacej štruktúre žiadnej z týchto spoločností. Sťažovateľ poskytoval právne služby len jednej spoločnosti označenej v infografike, a to spoločnosti [REDACTED], pričom tieto právne služby poskytol takmer päť mesiacov pred uverejnením inkriminovaného článku, a to výlučne len v korporačných veciach, ktoré sa kauzy sporného nájmu nebytových priestorov pre Daňový úrad Košice vôbec netýkali.

4. Uvedenie sťažovateľa v infografike (spolu s jeho partnerom [REDACTED], s ktorým sťažovateľ v rozhodujúcom čase vykonával advokáciu prostredníctvom spoločnosti Advokátska kancelária [REDACTED] – [REDACTED]) vyvolalo u čitateľov objektívne dojem, že sťažovateľ bol zainteresovaný do sporného nájmu nebytových priestorov pre Daňový úrad Košice a že sa tak podieľal na „tunelovaní“ verejných finančných prostriedkov. Totiž v infografike všetky šípky znázorňujúce majetkové, resp. personálne väzby medzi tam označenými subjektmi smerovali práve k osobám sťažovateľa a [REDACTED]. Infografika bola vizuálne vystavaná pyramídovo, kde na jej vrchole figurovali práve sťažovateľ a [REDACTED]. Uvedenie sťažovateľa v infografike objektívne mohlo vyvolať u čitateľov aj ten dojem, že sťažovateľ bol prepojený so štruktúrami (v tom čase koalíciej a vládnucej) politickej strany SDKÚ-DS. V textovej časti sa sťažovateľ, resp. ani [REDACTED] vôbec nespomínali a nebolo vôbec vysvetlené, ako mal čitateľ uvedenú infografiku a v nej spomenutého sťažovateľa vnímať.

5. Takéto grafické informačné vyobrazenie sťažovateľa do vzájomných majetkových či personálnych väzieb príslušných subjektov, ktoré mali na kauze sporného nájmu nebytových priestorov participovať, bolo podľa sťažovateľa nepravdivé a hrubo zavádzajúce.

6. Na základe žiadosti sťažovateľa o opravu nepravdivých tvrdení vydavateľ uverejnil opravu, z ktorej vyplývalo, že sťažovateľ a [REDACTED] boli právnyimi zástupcami firiem [REDACTED].

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že zastupoval cyperskú spoločnosť [REDACTED] [REDACTED] v korporáčnej právnej veci, ktorá s kauzou nájmu nebytových priestorov vôbec nesúvisela.

8. Sťažovateľ podal žalobu o ochranu osobnosti, o ktorej Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 11 C 317/2011-319 zo 6. mája 2015 v spojení s opravným uznesením č. k. 11 C 317/2011-367 z 5. augusta 2015 a opravným uznesením č. k. 11 C 317/2011-391 z 12. októbra 2015 rozhodol tak, že

a) výrokom I zamietol návrh sťažovateľa v časti, v ktorej sa domáhal, aby okresný súd zaviazal žalovaného povinnosťou uverejniť ospravedlnenie z dôvodu, že neboli splnené náležitosti určitosti

znenia ospravedlnenia naformulovaného sťažovateľom vo vzťahu k vykonateľnosti požadovaného žalobného petitu,

b) výrokom II uložil žalovanému povinnosť na vlastné náklady odstrániť článok s názvom „[REDAKOVANÉ]“ uverejnený 15. apríla 2011 z archívu článkov na internetovej stránke www.pravda.sk,

c) výrokom III uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sťažovateľovi z titulu úhrady nemajetkovej ujmy v rámci primeraného zadosťučinenia sumu 13 000 eur,

d) výrokom IV zamietol návrh sťažovateľa vo zvyšku ním uplatneného nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy (sťažovateľ si žalobou pôvodne uplatnil nárok na zaplatenie sumy 30 000 eur).

9. V rámci odvolacieho konania krajský súd rozhodol tak, že zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu sťažovateľa zamietol.

10. V konaní o dovolaní sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu, najvyšší súd rozhodol tak, že dovolanie zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

11. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Krajský súd na jednej strane vyslovil, že uverejnením infografiky došlo k zásahu do osobnostných práv sťažovateľa, do jeho občianskej cti a povesti, a na druhej strane nelogicky vyslovil, že sťažovateľ bol povinný strpieť vyššiu mieru záujmu o jeho osobu v súvislosti s informovaním týkajúcim sa jeho účasti na veciach verejného záujmu v podobe poskytovania právnych služieb cyperskej spoločnosti.

b) V odôvodnení rozsudku krajského súdu sa ďalej uvádza, že hoci u časti čitateľov išlo o zavádzajúcu informáciu, títo čitatelia, pokiaľ mali skutočný záujem vytvoriť si vlastný objektívny úsudok, mali k dispozícii sprievodný článok, z ktorého účasť sťažovateľa na kauze, resp. na činnosti cyperských firiem súvisiacej s kauzou nevyplývala.

c) Krajský súd nelogicky konštatoval, že hoci táto informácia bola podaná pravdu skresľujúcim spôsobom, táto bola vo svojej podstate pravdivá, keďže prepojenie sťažovateľa na jednu zo spoločností ([REDAKOVANÉ]) skutočne existovalo.

d) Krajský súd ďalej uviedol, že vydavateľ uverejnením opravy neúplne podanú informáciu dodatočne doplnil (spresnil), došlo k odstráneniu protiprávneho stavu vzniknutého neoprávneným zásahom do práva sťažovateľa na ochranu osobnosti.

12. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil poukazom na § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP a namietal, že krajský súd ako odvolací súd nedostatočným odôvodnením vo vzťahu k zamietnutiu žaloby znemožnil sťažovateľovi realizáciu procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces,

resp. nesprávne právne posúdil otázku, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, a zároveň otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho nebola dosiaľ riešená.

13. Podľa sťažovateľa najvyšší súd zamietnutím jeho dovolania rozhodol arbitrárne (svojvoľne). Ústavnú neudržateľnosť ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu sťažovateľ vidí v tom, že najvyšší súd vôbec neprihliadol na to, že napadnutý rozsudok krajského súdu bol zaťažený vnútorne si protirečiacimi závermi a právnymi argumentmi a že nedal zrozumiteľné odpovede na podstatné odvolacie námietky sťažovateľa.

14. Najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, avšak nie je dôvodné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Rozhodnutie krajského súdu a rozhodnutie najvyššieho súdu sťažovateľ považuje za arbitrárne a nepreskúmateľné, v dôsledku čoho došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa označených v bode 1 odôvodnenia tohto uznesenia. Podľa sťažovateľa krajský súd a najvyšší súd mali dať prednosť ochrane jeho osobnostných práv pred slobodou prejavu žalovaného a priznať mu požadované primerané morálne aj finančné zadost'učinenie.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa rozsudkom krajského súdu:

16. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

17. Ústavný súd konštatuje, že proti rozsudku krajského súdu, ktorým krajský súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol, bolo prípustné dovolanie, ktoré sťažovateľ aj využil. Z toho vyplýva, že námietky sťažovateľa preskúmal najvyšší súd ako súd dovolací. Z uvedeného dôvodu sa v sťažovateľovej veci uplatnil princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozsudkom najvyššieho súdu:

18. Ústavný súd uvádza, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04).

19. Ústavný súd k vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhadu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

20. Ústavný súd teda skúmal, či sa najvyšší súd odchytil od prípustného výkladu aplikovaných právnych noriem, a pristúpil k preskúmaniu zlučiteľnosti napadnutého rozsudku s ústavou.

III.2.1. K dovolacej námietke podľa § 420 písm. f) CSP:

21. Z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľ v dovolaní v súvislosti s vadou podľa § 420 písm. f) CSP namietal nedostatky odôvodnenia a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodu, že odvolací súd nesprávne právne uzavrel a zásadne pochybil pri vyhodnotení zodpovednosti žalovaného za nepresné, skreslené a nepravdivé informácie uvedené v infografike napriek tomu, že skonštatoval aj to, že infografika zasahuje do práv sťažovateľa na ochranu osobnosti, avšak žalovaný nezodpovedá za negatívne dôsledky vyvolané uverejnením pravdivej informácie, a preto sťažovateľ považoval rozhodnutie odvolacieho súdu za protirečivé, nelogické a arbitrárne, nespĺňajúce limity riadneho odôvodnenia rozhodnutia.

22. Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP súčasťou práva na spravodlivý proces nie je právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Pod pojmom procesný postup sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci. Postupom súdu možno rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (bod 8 odôvodnenia). Avšak následne najvyšší súd pristúpil k preskúmaniu, či odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu spĺňa všetky požiadavky, ktoré sú stanovené § 393 CSP.

23. V súvislosti s ustálenou judikatúrou ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré nespĺňa požiadavky čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru je dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (IV. ÚS 198/2020).

24. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých sa uvádza: *„Dovolací súd má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.“* (z uznesenia najvyššieho súdu č. k. 4 Cdo 105/2019, rovnako aj uznesenie najvyššieho súdu č. k. 4 Cdo 54/2019).

25. Najvyšší súd uzavrel, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, zhrnul podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty sporových strán, pričom veľmi podrobným, jasným, zrozumiteľným a logickým spôsobom vysvetlil konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu sťažovateľa v celom rozsahu zamietol. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle § 393 CSP (bod 9 odôvodnenia). Dovolací súd skonštatoval, že dovolanie sťažovateľa uplatnené podľa § 420 písm. f) CSP nie je dôvodné.

26. Ústavný súd v súvislosti s dovolacou námietkou sťažovateľa podľa § 420 písm. f) CSP uzatvára, že v posudzovanej veci nezistil, že by napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd sa vysporiadal

s podstatnými námietkami sťažovateľa. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. K porušeniu označených základných práv sťažovateľa nedošlo z dôvodu, že námietky, ktoré sťažovateľ formuloval v podanom dovolaní, posúdil dovolací súd materiálnym spôsobom, teda podľa ich skutočného obsahu, konfrontoval ich so závermi všeobecných súdov, z čoho vyvodil, že dovolanie sťažovateľa uplatnené podľa § 420 písm. f) CSP nie je dôvodné, keďže súdmi ustálený skutkový stav veci plynúci z vykonaného dokazovania nie je neudržateľný.

27. Pokiaľ ide o námietku žalovaného týkajúcu sa nesprávneho hodnotenia súdom vykonaného dokazovania a nesprávnosti skutkových zistení, k obsahu základného práva na spravodlivý súdny proces najvyšší súd odkázal na judikatúru ústavného súdu. Z tohto práva pre procesnú stranu nevyplýva právo dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/2004, I. ÚS 50/2004, I. ÚS 97/1997).

28. Závery, ku ktorým najvyšší súd dospel, tak nemožno označiť za svojvoľné (arbitrárne). Najvyšší súd sa s námietkami sťažovateľa formulovanými v podanom dovolaní spočívajúcimi v nesprávnom hodnotení dôkazov vysporiadal ústavne udržateľným spôsobom. Z ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu vyplýva, že pokiaľ ide o informovanie v infografike o prepojení sťažovateľa na cyperskú schránkovú spoločnosť, ktorá mala mať zisk vyplácaný z verejných finančných zdrojov za prenájom priestorov pre daňový úrad, sťažovateľ bol povinný znášať vyššiu mieru záujmu novinárov o jeho osobu v súvislosti s informovaním týkajúcim sa poskytovania právnych služieb cyperskej spoločnosti a musel tiež pripustiť s tým spojené verejné posudzovanie jeho činnosti.

29. Z rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že z infografiky nebola zrejmá informácia, že sťažovateľ vystupoval len ako právny zástupca jednej z cyperských spoločností, v dôsledku čoho bola informácia o sťažovateľovi podaná skreslene. Avšak žalovaný (vydavateľ) neúplne podanú informáciu dodatočne doplnil (spresnil), keď uverejnil taký vysvetľujúci údaj k menu a priezvisku sťažovateľa, že ide o právneho zástupcu, a zároveň sa sťažovateľovi za nepresnosti ospravedlnil. Podľa názoru krajského súdu uverejnením opravy a ospravedlnenia došlo k odstráneniu protiprávneho stavu vzniknutého neoprávneným zásahom do práva sťažovateľa na ochranu osobnosti. Z rozsudku krajského súdu ďalej vyplýva, že uverejnená oprava bez bližšieho konkretizovania právnych vecí, v ktorých sťažovateľ cyperskú spoločnosť zastupoval, nebola spôsobilá vyvolať u čitateľa dojem, že išlo o zastupovanie cyperských spoločností pri právnych úkonoch týkajúcich sa kauzy prenájmu priestorov, keďže čitateľovi muselo byť jasné, že v tejto kauze išlo o činnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ], ktorá uzatvorila nájomnú zmluvu s Daňovým úradom Košice, a cyperské firmy, ktoré sťažovateľ zastupoval spolu s [REDAKOVANÉ], sa na kauze prenájmu priamo nezúčastnili tým, že uzavreli nájomnú zmluvu, ale v nej vystupovali nepriamo tým, že mali prostredníctvom spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] participovať na zisku z prenájmu vyplácaného z verejných finančných prostriedkov. Vydavateľom uskutočnená oprava a ospravedlnenie boli krajským súdom vyhodnotené ako adekvátne a postačujúce na eliminovanie ujmy vzniknutej na osobnostných právach sťažovateľa, čo viedlo krajský súd k zmene rozsudku súdu prvej inštancie tak, že krajský súd žalobu sťažovateľa zamietol.

30. Vzhľadom na už uvedené najvyšší súd nezistil, že by zo strany odvolacieho súdu došlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by sťažovateľovi znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, a preto dovolací súd skonštatoval, že dovolanie sťažovateľa uplatnené podľa § 420 písm. f) CSP nebolo dôvodné, čo viedlo k jeho zamietnutiu.

31. Ústavný súd konštatuje, že závery vyplývajúce z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, nie sú ústavné neudržateľné. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru o zjavnej arbitrárnosti napadnutého rozsudku. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom.

32. V tejto súvislosti ústavný súd v závere uvádza, že v konaní o individuálnej ústavnej sťažnosti nie je úlohou ústavného súdu posudzovať silu argumentov, ale spôsob, akým ich súdy posúdili. Tento spôsob musí napĺňať účel ochrany základného práva na súdnu ochranu, čo znamená že musí byť preskúmateľný, a nie svojvoľný (arbitráry). Zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní (porov. uznesenie najvyššieho súdu č. k. 4Cdo/194/2019 z 31. marca 2020, ako aj I. ÚS 350/08).

III.2.2. K dovolacej námietke podľa § 421 písm. b) CSP:

33. Z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ďalej vyplýva, že sťažovateľ v dovolaní v súvislosti s vadou podľa § 421 písm. b) CSP uviedol, že otázkou závažného právneho významu, ktorá podľa názoru dovolateľa nebola v judikatúre dovolacieho súdu dosiaľ riešená, je, „*či v prípade ak infografika nebola v texte inkriminovaného článku nijako vysvetlená alebo korigovaná, zaťažuje žalovaného objektívna zodpovednosť za to, že priemerný recipient si infografiku vyloží tak, že žalobca sa na uvedenej kauze prenájmu daňového riaditeľstva aktívne podieľal, kauzu riadil, stál za spoločnosťami, ktoré v kauze aktívne vystupovali a je majetkovo alebo personálne prepojený na účastníkov kauzy a na politickú stranu SDKU-DS.*“. Sťažovateľ zastával názor, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil tým, že bez existencie oprávneného dôvodu zbavil žalovaného zodpovednosti za obsah uvádzania nepravdivých informácií.

34. V tejto súvislosti najvyšší súd konštatoval, že otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo od aplikácie a interpretácie procesných ustanovení). Právnou úpravou dovolania v Civilnom sporovom poriadku sa sleduje nielen náprava nesprávností v individuálnom spore dovolateľa, ale tiež dosiahnutie cieľov významných z hľadiska celkového rozhodovania všeobecných súdov Slovenskej republiky. Účelom § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dosiahnuť vyriešenie dosiaľ ešte nevyriešenej právnej otázky a prispieť k vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxe. Relevantnou právnou otázkou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP je právna otázka, ktorá

ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla vytvoriť a ustáliť rozhodovacia prax dovolacieho súdu.

35. Dovolací súd v tejto súvislosti uzavrel, že pokiaľ ide o otázku formulovanú sťažovateľom, nejde o právnu otázku, ale vo svojej podstate ide o špecifikovanie konkrétnych skutkových aspektov v spore o ochranu osobnosti.

36. Ústavný súd v súvislosti s dovolacou námietkou sťažovateľa podľa § 421 písm. b) CSP uzatvára, že záver najvyššieho súdu o tom, že dovolanie sťažovateľa je nedôvodné vzhľadom na to, že sťažovateľ namiesto právnej otázky formuloval otázku skutkovú, nie je ústavne neudržateľný a nepredstavuje porušenie označených základných práv sťažovateľa.

III.2.3. K dovolacej námietke podľa § 421 písm. c) CSP:

37. Z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ďalej vyplýva, že sťažovateľ v dovolaní v súvislosti s vadou podľa § 421 písm. c) CSP namietal, že odvolací súd vec posúdil právne nesprávne i v tom, keď opravu článku uskutočnenú žalovaným považoval za dostatočnú satisfakciu, keďže z hľadiska jej formy nebola primeraná a z hľadiska obsahu ani spôsobilá zmierniť alebo eliminovať spôsobené následky v sťažovateľovej osobnostnej sfére. Sťažovateľ v tejto súvislosti poukázal i na rozhodnutie najvyššieho súdu R 45/2000, argumentujúc tým, že vo vzťahu k zamietnutiu jeho nároku na poskytnutie finančnej satisfakcie sa odvolací súd predmetnou *„konštantou judikatúrou neriadil a ani neuviedol dôvody osobitného zreteľa, prečo v prejednávanej veci nebude aplikovať závery aplikačnej praxe dovolacieho súdu.“*. Podľa sťažovateľa došlo zo strany odvolacieho súdu k nesprávnemu právnemu posúdeniu opodstatnenosti tohto nároku, *„nakoľko v napadnutom rozhodnutí svojvoľne a arbitrárne výšku nemajetkovej ujmy nepriznal a neprihliadal na závažné okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práv žalobcu zo strany žalovaného a na závažnosť vzniknutej ujmy.“*.

38. V tejto súvislosti najvyšší súd konštatoval, že § 421 ods. 1 písm. c) CSP má za cieľ dosiahnutie jednoty v rozhodovaní dovolacích senátov. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi vyskytla nejednotnosť navonok prejavovaná v prijatí odlišných právnych názorov. Ide teda o otázku, ktorú už dovolací súd riešil, ale v jej riešení senátmi dovolacieho súdu sa prezentuje nejednotnosť (právne názory senátov dovolacieho súdu sa pri jej riešení neustálili a nezjednotili) brániaca vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

39. Dovolací súd v tejto súvislosti uzavrel, že sťažovateľ nešpecifikoval konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých dovolací súd o danej právnej otázke rozhodoval rozdielne. Sťažovateľ poukázal len na jedno rozhodnutie (R 45/2000) bez toho, aby špecifikoval ďalšie rozhodnutia, v ktorých dovolací súd rozhodol rozdielne. Navyše uvedené rozhodnutie sa týkalo úplne odlišných skutkových okolností – k zásahu do osobnostných práv malo dôjsť televíznym vysielaním a tvrdením trestnej činnosti, ktorá nebola preukázaná právoplatným rozsudkom.

40. Ústavný súd v súvislosti s dovolacou námietkou sťažovateľa podľa § 421 písm. c) CSP uzatvára, že záver najvyššieho súdu o tom, že dovolanie sťažovateľa je nedôvodné vzhľadom na to, že nešpecifikoval ďalšie rozhodnutia, v ktorých dovolací súd rozhodol rozdielne, nie je ústavne neudržateľný a nie je porušením označených základných práv sťažovateľa.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena rozsudkom najvyššieho súdu:

41. Podľa názoru sťažovateľa napadnutým rozhodnutím došlo k porušeniu jeho označených základných práv z dôvodu, že najvyšší súd rozhodol svojvoľne, keď zamietol jeho dovolanie proti rozsudku krajského súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvej inštancie tak, že krajský súd žalobu sťažovateľa zamietol. Sťažovateľ argumentuje tým, že došlo k zásahu do jeho osobnostných práv a opravu a ospravedlnenie uverejnené vydavateľom nepovažuje za adekvátne.

42. Ústavný súd uvádza, že všeobecný súd v zásade nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru (kam patria aj označené práva), ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavno-procesné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy (II. ÚS 78/05). Novšia judikatúra ústavného súdu už však smeruje aj k posudzovaniu hmotných práv v rozhodnutí všeobecného súdu, a to aj bez toho, aby sťažovateľ musel namietat, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavno-procesné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy (IV. ÚS 360/09, III. ÚS 196/08, II. ÚS 111/08, I. ÚS 131/09 a pod.).

43. Ústavný súd konštatuje, že ľudská dôstojnosť je kategória, ktorá charakterizuje človeka ako ľudskú bytosť, patrí každému bez výnimky a rozdielu. Právo na ochranu ľudskej dôstojnosti zabezpečuje každému človeku život pri rešpektovaní určitej všeobecne uznávanej hranice slušnosti, pri rešpektovaní svojbytnosti každej ľudskej bytosti. Každý má rovnaké právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti a na rovnakú ochranu pred jej ponížovaním. Česť je výrazom určitej úcty, uznania, ocenenia, vážnosti fyzickej osoby, ktorú požíva pre svoje správanie, konanie a postoje u ostatných členov spoločnosti a ktorá ovplyvňuje jej postavenie a uplatnenie v spoločnosti. Neoprávnený zásah do osobnosti môže byť spôsobený predovšetkým uverejnením nepravdivých údajov dotýkajúcich sa dobrého mena, cti, vážnosti, dôstojnosti osoby, ďalej uverejnením síce pravdivých skutkových tvrdení, ktoré však majú osočujúcu povahu, a teda pôsobia difamačne a vyvolávajú znevažujúci dojem, taktiež údajmi pravdu skresľujúcimi, ktoré samy osebe síce nie sú nepravdivé, ale sú podané takou formou a v takých súvislostiach, že môžu viesť ku skresleniu informácie podávanej verejnosti, a v neposlednom rade aj uverejnením hodnotiacich úsudkov (kritiky), pokiaľ vybočujú z hraníc vecnosti, konkrétnosti a primeranosti, čo sa týka obsahu a formy.

44. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

45. Ak najvyšší súd ústavne konformným a akceptovateľným spôsobom dospel k názoru, že rozsudok odvolacieho súdu spĺňa požiadavky riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v ktorom krajský súd konštatoval, že vydavateľom uskutočnená oprava a ospravedlnenie boli postačujúce na eliminovanie ujmy vzniknutej na osobnostných právach sťažovateľa, pričom vyčerpávajúcim spôsobom vysvetlil dôvody, ktoré viedli k tomuto záveru, a tento názor nebol ústavným súdom vyhodnotený ako svojvoľný (a teda ústavne neudržateľný), je zjavné, že absentuje akákoľvek

príčinná súvislosť medzi rozsudkom najvyššieho súdu a označenými právami sťažovateľa. Ústavný súd pri rozhodovaní o tejto časti ústavnej sťažnosti bližšie odkazuje na závery uvedené v bode 28 až 30 tohto uznesenia.

46. Ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a obsahom označených základných práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd je toho názoru, že rozhodnutie najvyššieho súdu nemá takú intenzitu, že by to znamenalo zásah do označených základných práv sťažovateľa. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti rozsudku najvyššieho súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

47. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, a z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa už ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľa uvedenými v ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2021

Libor DULÁ
predseda senátu